

Sygnatura akt III Cz 10/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Grażyna Sienicka

Sędziowie: Sędzia Justyna Pikulik

A. Sądowy K. K.

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2021r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.
na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie
z dnia 11 marca 2021 roku, sygn. akt III C 292/21

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sędzia Justyna Pikulik Sędzia G. A. Sądowy K. K.

Sygn. akt III Cz 10/21

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 8 czerwca 2021r.

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2021r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w S. oddalił zażalenie pozwanego (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11 marca 2021r. w sprawie o sygn. akt III C 292/21

Zaskarżonym postanowieniem sąd rejonowy udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda M. D. w sprawie o ustalenie nieważności „Umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...) z dnia 19 lipca 2007r. poprzez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania w ten sposób, że wstrzymał obowiązek powoda M. D. dokonywania spłat rat kapitałowo – odsetkowych w wysokości i terminach określonych „Umową kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...) z dnia 19 lipca 2007r. , w okresie od dnia 11 marca 2021r. do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego w niniejszej sprawie oraz zakazał pozwanemu (...) Bank Spółce Akcyjnej w W. złożenia powodowi M. D. oświadczenia o wypowiedzeniu „Umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...) z dnia 19 lipca 2007r. , w okresie od dnia 11 marca 2021r. do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu orzekającego powód, który poza żądaniem zapłaty, dochodzi roszczenia niepieniężnego tj. ustalenia nieważności umowy z dnia 19 lipca 2007r. uprawdopodobnił okoliczności, które uzasadniały wniosek o udzielenie zabezpieczenia: uprawdopodobnił roszczenie i wykazał istnienie interesu prawnego. Sąd szczegółowo wyjaśnił swoje stanowisko w zakresie zastosowania przepisu art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz zastosowanego sposobu zabezpieczenia roszczenia.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości pozwany, zarzucając mu naruszenie przepisu art. 730¹ § 1 k.p.c. , poprzez niezasadne uznanie, że strona powodowa uprawdopodobniła roszczenie, podczas gdy do uprawdopodobnienia roszczenia nie jest wystarczające samo zgłoszenie zarzutów, a ocena prawdopodobności roszczenia wymagałaby dokonania bardzo głębokiej analizy i dokonania ocen, których nie można dokonać na tak wczesnym etapie postępowania zabezpieczającego (w tym co do okoliczności zawarcia umowy i posiadania statusu konsumenta), naruszenie art. 730¹ § 2 k.p.c. , poprzez niezasadne uznanie, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie, podczas gdy brak udzielenia zabezpieczenia nie wpłynie w żaden sposób na wykonanie ewentualnego wyroku zapadłego w sprawie - w tym ziszczenia się skutków wyroku ustalającego, naruszenie art. 731 k.p.c. , poprzez jego niezastosowanie oraz naruszenie art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz art. 755 § 21 k.p.c. , poprzez ich błędne zastosowanie, podczas gdy sposób zabezpieczenia roszczenia wskazany przez powódów zmierza do zaspokojenia roszczenia, roszczenia powodów mają charakter pieniężny, co już prima facie przesadza o niemożności zastosowania art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. , a nadto nie zaszły żadne okoliczności szczególne uzasadniające udzielenie zabezpieczenia zmierzającego do zaspokojenia roszczenia oraz naruszenie art. 189 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię, w tym uznanie, że celem wyroku ustalającego jest zakończenie wykonywania umowy, podczas gdy jedynym celem powództwa o ustalenie zgodnie z art. 189 k.p.c. jest ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, w tym takim celem nie jest zakończenie wykonywania umowy, a wyrok ustalający nie jest wykonalny (można jedynie stwierdzić jego prawomocność), w związku z czym nie jest możliwym zabezpieczenie jego wykonania, naruszenie art. 739 § 1 k.p.c. , poprzez brak uzależnienia wykonania postanowienia o udzielenie zabezpieczenia od złożenia przez stronę powodową kaucji na zabezpieczenie roszczeń banku na wypadek upadku zabezpieczenia, w wysokości nieopłaconych rat kredytu za okres przewidywanego trwania postępowania w sprawie a nadto naruszenie art. 228 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 15 ust 1 w zw. z art. 17 ust 1 Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997r. , o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez ich niezastosowanie, w szczególności brak uwzględnienia z urzędu faktów powszechnie znanych, tj. złożonych przez pozwanego sprawozdań finansowych, a w konsekwencji pominięcie faktu, iż pozwany prowadzi niezagrożoną działalność gospodarczą, w tym jego wypłacalność nie jest zagrożona.

Rozważania.

Zażalenie okazało się nieuzasadnione. Skarżący nie przedstawił argumentów potwierdzających naruszenie przez Sąd przepisów przywołanych w treści zażalenia a co za tym idzie - podważających trafność zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Norma art. 730¹ k.p.c. stanowi, iż udzielenie zabezpieczenia, którego może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, uzależnione jest od uprawdopodobnienia przez wnioskodawcę istnienia dwóch przesłanek: roszczenia oraz interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Interes prawny w udzielonym zabezpieczeniu, zgodnie z unormowaniem powyższego przepisu, istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Wywód zawarty w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w sposób należyty odzwierciedla zastosowany tok rozumowania i nie ma potrzeby jego powielania.

Odnosząc się do kwestii uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego, przypomnieć jedynie należy, iż definiowane w art. 243 k.p.c. pojęcie uprawdopodobnienia (znajdujące zastosowanie do postępowania zabezpieczającego za pośrednictwem odesłania zawartego w art. 13 § 2 k.p.c.) polega na dopuszczalności ustalania przez Sąd faktów istotnych dla sprawy z odstępstwem od rygorów postępowania dowodowego. Innymi słowy - w przypadku, gdy ustawa wymaga uprawdopodobnienia a nie udowodnienia jakiegoś faktu, Sąd może czynić ustalenia faktyczne bez zachowania szczegółowych reguł dowodowych przewidzianych przez k.p.c. Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c., należy rozumieć w ten sposób, że uprawniony powinien przedstawić i należyście uzasadnić twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia, co powód niewątpliwie uczynił. W analizowanym zażaleniu pozwany nie przedstawił argumentów poważających prawidłowość rozumowania Sądu w wywodzie wyjaśniającym motywy uznania roszczenia powoda za uprawdopodobnione. Podkreślić również należy, że celem postępowania zabezpieczającego nie jest wyjaśnienie i przesądzenie wszelkich kwestii spornych między stronami oraz dokonywanie wiążących ocen, co do zastosowania w danej sprawie norm prawa materialnego. Powyższe jest elementem merytorycznego rozpoznania sprawy, wymaga oceny stanowisk stron, ustalenia kwestii niespornych i przeprowadzenia postępowania dowodowego w pozostałym zakresie a następnie dokonania oceny całości zgromadzonego w sprawie materiału. W toku rozpoznania sprawy przez Sąd, szczegółowej ocenie będą podlegać podnoszone przez skarżącego sprzeczności w zakresie zgłoszonych przez powoda roszczeń, czego nie niweczy decyzja o uwzględnieniu wniosku o zabezpieczenie.

Żądanie pozwu obejmuje dwa roszczenia – o zapłatę oparte o treść przepisu art. 410 k.c. oraz żądanie ustalenia nieważności umowy, wywodzone z treści art. 189 k.p.c., które w świetle okoliczności wskazanych w pozwie jawi się, jako prawdopodobne z uwagi na formułowane w pozwie zarzuty dotyczące abuzywności klauzul umownych zawartych w spornej umowie, na podstawie których nie ma możliwości obiektywnego i dostatecznie dokładnego określenia świadczenia, obciążającego kredytobiorcę i jako takie: sprzeczne z przepisem art. 353¹ k.c. i art. 69 ustawy prawo Bankowe. Sąd rozpoznający zażalenie w całości podziela wywód zawarty w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w tym zakresie i nie znajduje podstaw do jego powtarzania bądź uzupełniania.

Nie budzi również zastrzeżeń poprawność zastosowania przepisu art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania.

Zarzuty zawarte w zażaleniu pozwalają stwierdzić, iż skarżący stracił z oczu fakt, że w pozwie połączono dwa roszczenia – roszczenie o zapłatę – mające niewątpliwie charakter pieniężny oraz żądanie ustalenia nieważności umowy, mające charakter majątkowy, jednakże niepieniężny. W tym miejscu należy przywołać Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2003r. sygn. I PZ 29/03 i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2011r. sygn. I PZP 6/11, zgodnie z którymi: „roszczenia o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę i o przywrócenie do pracy oraz ustalenie sposobu ustania stosunku pracy z żądaniem nawiązania stosunku pracy - są sprawami majątkowymi, lecz - w przeciwieństwie do odszkodowania - niepieniężnymi, a ich wspólnym mianownikiem jest to, że dotyczą istnienia, bytu stosunku pracy, podczas gdy roszczenie o odszkodowanie jest zamiennikiem roszczeń skierowanych na zapobieżenie rozwiązaniu stosunku pracy (żądanie uznania wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne) lub restytucję już zakończonych stosunku (żądanie przywrócenia do pracy).”

Wprawdzie orzeczenia te dotyczą spraw z zakresu prawa pracy, jednakże niewątpliwie możliwe jest dopatrzenie się pewnej analogii do żądania ustalenia nieważności umowy kredytu, które również dotyczy istnienia, bytu stosunku prawnego.

Skoro więc jedno z żądań powoda jest roszczeniem niepieniężnym, zaś co do zasady kilka roszczeń dochodzonych w jednym procesie stanowi kilka powództw – do rozpoznania wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia należało zastosować art. 755 k.p.c. , zwłaszcza, że z samej sentencji zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia o ustalenie nieważności Umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...) z dnia 19 lipca 2007r.

Również wywód przedstawiony przez Sąd, dotyczący występowania drugiej przesłanki udzielenia zabezpieczenia, jaką jest istnienie interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia jest logiczny, trafny i wyczerpujący. Podnoszona w zażaleniu okoliczność znakomitej

i stabilnej kondycji finansowej banku, połączona z zarzutem naruszenia przepisu art. 228 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 15 ust 1 w zw. z art. 17 ust 1 Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, nie zawiera żadnych informacji dotyczących ilości roszczeń kierowanych przeciwko pozwanemu w sprawach analogicznych do tej, będącej przedmiotem rozważań, ogólnej wysokości żądanej w pozwach kwot ani też stanowiska dotyczącego prognozowanej formy banku w sytuacji, gdy procesy zostaną zakończone.

Z treści stanowiska powoda natomiast jasno wynika, że przedmiotem jego twierdzeń w zakresie istnienia interesu w uzyskaniu zabezpieczenia jest obawa w przedmiocie przyszłej kondycji banku, która nie pozostaje bez znaczenia w sytuacji, gdy jest on zobowiązany regulować raty kredytu, który w jego ocenie jest nieważny, zwłaszcza w świetle twierdzenia, iż we wzajemnych rozliczeniach stron istnieje nadpłata po stronie powoda.

Formułując zarzut naruszenia przepisu art. 731¹ § 2 k.p.c. , zgodnie z którym interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie, powód koncentruje się na zarzucie braku przynajmniej wykonalności roszczenia o ustalenie pomijając fakt, iż w sprawie wyraźnie widoczna jest obawa dotycząca niemożliwości lub poważnego utrudnienia osiągnięcia celu postępowania, jakim jest uwolnienie powoda od nieważnej umowy

i zminimalizowanie ryzyka narażenia go w przyszłości na konieczność toczenia procesu

o zapłatę nadpłaconych na rzecz pozwanego kwot.

Bezprzedmiotowy okazał się również zarzut naruszenia przepisu art. 739 § 1 k.p.c. , zgodnie z którym wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia sąd może uzależnić od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego lub, stosownie do okoliczności, innych osób, powstałych w wyniku wykonania postanowienia

o zabezpieczeniu. Z kaucji tej będzie przysługiwało obowiązanemu lub, stosownie do okoliczności, innym osobom dotkniętym wykonaniem postanowienia o zabezpieczeniu pierwszeństwo zaspokojenia przed innymi należnościami zaraz po kosztach egzekucyjnych albowiem jego zastosowanie nie jest obligatoryjne i w analizowanej sprawie jawi się jako nadmierne, zwłaszcza w świetle okoliczności, iż powód regularnie spłacał kredyt, stosownie do harmonogramu ustalonego przez bank i nie przedstawiono żadnych argumentów przemawiających za koniecznością udzielenia pozwanemu ochrony wynikającej

z zacytowanej normy.

Z powyżej przedstawionych powodów Sąd rozpoznający zażalenie uznał,

iż postanowienie z dnia 11 marca 2021 roku zapewnia należyłą ochronę powoda, nie obciąża pozwanego ponad potrzebę i nie dopatrując się naruszenia żadnego z przepisów przywołanych w zażaleniu pozwanego, oddalił zażalenie.